

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.333/2019/9.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Székely Ákos, a tanács elnöke
Dr. Sebe Mária, előadó bíró
Dr. Márki Zoltán, bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2019. július 5.
Az ügy tárgya: lopás büntette és más bűncselekmények
Terhelt: II. rendű

Első fok: Miskolci Járásbíróság, 21.B.2460/2016/104., ítélet, tárgyalás,
2018. március 1.
Másodfok: Miskolci Törvényszék, 14.Bf.382/2018/13., ítélet, nyilvános ülés,
2019. január 23.

Az indítvány előterjesztője: II. rendű

Az indítvány iránya: a terhelt javára, hatályon kívül helyezésre

Rendelkező rész

A lopás büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Kúria a II. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Miskolci Járásbíróság 21.B.2460/2016/104. számú, illetve a Miskolci Törvényszék 14.Bf.382/2018/13. számú ítéletét - a II. rendű terhelt tekintetében - hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Miskolci Járásbíróság a 2018. március 1-jén kihirdetett 21.B.2460/2016/104. számú ítéletével a II. rendű terheltet 6 rendbeli - részben társtettesként, részben bűnsegédként elkövetett - lopás büntette [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb) és bc) alpont, (4) bekezdés b) pont], társtettesként elkövetett lopás büntette [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb) alpont, (4) bekezdés b) pont], 2 rendbeli társtettesként elkövetett lopás büntette [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) és bc) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont], bűnsegédként elkövetett lopás büntette [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb), bc), és be) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont] és 5 rendbeli - részben társtettesként, részben bűnsegédként elkövetett, négy esetben kísérleti szakban rekedt - lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb), bc), és bf) alpont] miatt,

halmazati büntetésül 4 évi börtön fokozatú szabadságvesztésre és 4 évi közügyektől eltiltásra ítélte, valamint 2.442.540 forint erejéig vele szemben vagyoneklobzást rendelt el. Érdemben elbírálta a magánfelek polgári jogi igényét. Elrendelte a Miskolci Járásbíróság B.836/2013/57. számú ítéletével kiszabott 1 év 10 hónapi börtön végrehajtását. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, a bűnjelekről, valamint 689.205 forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezte a II. rendű terheltet.

- [2] Védelmi fellebbezéseket elbírálva a Miskolci Törvényszék a 2019. január 23-án meghozott 14.Bf.382/2018/13. számú ítéletével megváltoztatta az elsőfokú ügydöntő határozatot, a II. rendű terhelt cselekményeinek minősítését 6 rendbeli lopás büntetetté, amelyből 4 rendbelit társtettesként, 2 rendbelit bűnsegédként követett el [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb) és bc) alpont, (4) bekezdés b) pont], társtettesként elkövetett lopás büntetetté [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb) alpont, (4) bekezdés b) pont], 2 rendbeli társtettesként elkövetett lopás büntetetté [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb) és bc) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont], bűnsegédként elkövetett lopás büntetetté [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb) és bc) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) és be) alpont] és 5 rendbeli lopás vétségére, amelyből 4 rendbelit társtettesként, egy rendbelit bűnsegédként követett el és amelyből négy rendbeli esetben kísérleti szakban maradt [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb), bc), és bf) alpont] helyesbítette. A bűnjelekre vonatkozó rendelkezést hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatására utasította. Ezt meghaladóan - pontosításokkal - a II. rendű terheltet érintően helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

II.

- [3] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a II. rendű terhelt 2019. február 5-én terjesztett elő elfogultsági kifogásként megnevezett, de tartalmában felülvizsgálatra irányuló indítványt.
- [4] Kifogásolta, hogy a bíróság egy tényállási pont (17.) kivételével úgy ítélte el, hogy bűnösségét kizárólag arra a beismerő vallomásra alapította, amit védő jelenléte nélkül, szabadságvesztéssel való rendőri fenyegetés hatására, több mint 24 órán át tartó kihallgatás során tett. Sérelmezte, hogy ezen fellebbezésében kifogásolt körülményeket a másodfokú bíróság nem vizsgálta, ezért vele szemben elfogultan járt el. Büntetése végrehajtásának felfüggesztését kérte.
- [5] 2019. április 8-án kelt beadványában megismételte a büntetése végrehajtásának felfüggesztése iránti kérelmét, míg 2019. május 6-án előterjesztett beadványában az eljárás nyomozati szakában elkövetett eljárási hibákra utalt, amelyek közül konkrétan egyet jelölt meg, miszerint a 8. tényállási pontban írt bűncselekmény helyszínelésekor, illetve ezzel kapcsolatban kihallgatásakor is a nyomozó hatóság tagjaként az 1. számú tanú mint kizárt személy járt el, mivel nevezett a sértett fia. A másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte.
- [6] A Legfőbb Ügyészség BF.417/2019/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.
- [7] Kifejtette, hogy a Be. 650. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó, az nem támadható. Ebből következően nem vitatható a tényállás megalapozottsága és nem kifogásolható a tényállás megállapítását eredményező bizonyítékértékelő tevékenység mikéntje sem. A tényálláshoz kötöttségből következően a bűnösség is csak az ítéleti tényekkel mindenben összhangban álló tényállások alapján vitatható. Törvényben kizártak ezért a II. rendű terheltnek a tényállás megalapozottságát támadó, a bűnösségét megállapító bizonyítékértékelő, mérlegelő tevékenységre hivatkozó kifogásai. Nem vehetők figyelembe az indítvány azon részei sem, amelyekben a terhelt a nyomozás során tett vallomása elfogadását sérelmezi és törvénytelenül beszerzett bizonyítékra,

illetve az általa megjelölt tények vizsgálatának elmaradására hivatkozik, mivel azokkal ugyancsak a bizonyítékértékelő tevékenységet és a felderítettséget, így a megalapozottságot, ezáltal áttételesen a megállapított tényállást támadja, amire a felülvizsgálati eljárás keretében nincs törvényes lehetőség. Perújítás és nem felülvizsgálat oka lehetne, ha a nyomozó hatóság tagjának kötelességének büntetőtörvénybe ütköző módon való megszegését jogerős ítélet állapította volna meg.

- [8] A felülvizsgálati indítványnak a másodfokú bíróság elfogultság okán való kizártságára hivatkozás alaptalan. A Be. 14. § (1) bekezdés e) pontjára alapított kizárási ok kizárólag az ügyben eljáró bíróval szemben jelenthető be, amelyet indokolni és a kizárási ok fennállását valószínűsíteni kell. A tárgyalás megkezdése után ez az ok csak akkor érvényesíthető, ha valószínűsíti, hogy a bejelentés alapjául szolgáló tényről a tárgyalás megkezdése után szerzett tudomást és azt három napon belül bejelenti [Be. 15. § (4) bekezdés]. A II. rendű terhelt az ügyében eljáró bírót tanácsal, vagy annak tagjával szemben kizárási okot nem jelentett be, önmagában pedig az, hogy a másodfokú bíróság a terheltnek az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységét támadó védekezését elvetette, kizárási okot nem alapoz meg, más indokát pedig a terhelt a bejelentésének nem adta.
- [9] A kifejtettekre figyelemmel a II. rendű terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül került sor, és törvényes a vele szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés is. Az eljáró bíróságok nem valósítottak meg a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértést sem.
- [10] A Legfőbb Ügyészség ezért indítványozta a Be. 660. § (1) bekezdés szerinti tanácsülésen, a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján a II. rendű terhelttel szemben a felülvizsgálattal megtámadott határozat hatályban tartását.

III.

- [11] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [12] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a Be. 648. §-a valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, miszerint felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős ügyszövege ellen van helye, és kizárólag a Be. 648. § a)-c) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe; a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [13] A felülvizsgálatot lehetővé tevő eljárási szabálysértéseket a törvény kimerítően sorolja fel [Be. 649. § (2) bekezdés a)-d) pont].
- [14] A törvényi feltételeknek megfelelő [a Be. 649. § (1) bekezdésében felsorolt] törvényes ok a felülvizsgálatra, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét [Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont], valamint ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályainak megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont].
- [15] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügyszöveg határozatban megállapított tényállás az irányadó. Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vitatható. A jogkövetkeztetések - így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának - helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.
- [16] Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által változtatás nélkül irányadónak elfogadott tényállás szerint a II. rendű és az I. rendű terheltek együtt 2015. január 21. és 2015. június 25. között rendszeres haszonszerzésre törekedve nyílászárók befedése útján családi házakba és lakásokba hatoltak be, hogy onnan ékszereket, készpénzt és műszaki cikkeket szerezzenek.

Hat esetben (1.; 4.; 5.; 6.; 15.; 16. tényállási pont) 1.070.028 és 1.441.250 forint közötti értékben úgy szereztek meg a fenti módon értékeket, hogy két alkalommal a II. rendű terhelt a társa cselekményét figyelemmel, illetve a bűncselekmény helyszíne közelében gépkocsival várakozva biztosította (1.; 4. tényállási pont). Egy esetben mindketten a nyitott erkélyajtón keresztül jutottak be a körülkerített családi házba, ahonnan 727.000 forint értékben tulajdonítottak el ékszereket (2. tényállási pont). Két alkalommal az ablakot befeszítve mentek be a sértettek körbekerített családi házába, ahonnan első alkalommal 96.000 forint, másodszor 177.680 forint értékű ingóságot vittek el. Egy ízben a II. rendű terhelt a gépkocsival a közelben várakozva figyelemmel biztosította társát, aki az erkélyajtót befeszítve hatolt a sértett lakásába, ahonnan 473.250 forint értékben szerzett meg ékszereket (3. tényállási pont). Egy esetben - szintén az erkélyajtó befeszítése után - egy lakásból közösen 10.800 forint értékű érmét vittek el (11. tényállási pont). Négy esetben - háromszor együttesen, egyszer úgy, hogy a II. rendű terhelt figyelt (8. tényállási pont) - kíséreltek meg szabálysértési értékű ingóságot megszerezni (7.; 8.; 10.; 17. tényállási pontok).

[17] A terhelt felülvizsgálati indítványában valójában az irányadó tényállás megalapozottságát támadta, amikor a bizonyítékok mérlegelésének helyességét vitatta. Ehhez képest e tények tagadása, s e tagadással összefüggésben az eljárás során felmerült bizonyítékok eltérő értékelése a jogerős ítélet érdemi felülvizsgálatát nem eredményezheti. Következésképpen az indítvány alapján - amely a bizonyítékok bírói mérlegelését támadta és a jogerős ítéleti tényállásban rögzítettekkel szemben eltérő tényállásra alapítva a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítását vitatta - a felülvizsgálat törvényben kizárt.

[18] A tényállás ekként rögzíti a II. rendű terhelt terhére megállapított valamennyi bűncselekmény tényállásszerű elkövetői magatartását. Mindezek alapján az eljáró bíróságok törvényesen minősítették az II. rendű terhelt vagyon elleni cselekményeit. A terhelttel szemben kiszabott, a helyes minősítéshez kapcsolódó törvényi büntetési tétel középértékét el nem érő szabadságvesztés büntetés és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés mértéke sem ütközik a Btk. rendelkezéseibe. Az indítvány ekként alaptalanul sérelmezi a büntetéskiszabást is.

[19] Eljárási okként a terhelt a nyomozati szakban végrehajtott eljárási cselekményekkel kapcsolatban általános kifogásokat hozott fel; sérelmezte, hogy gyanúsított kihallgatására védő részvétele nélkül került sor, és egy bűncselekmény kapcsán a nyomozó hatóság tagjaként kizárt személy járt el.

[20] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja értelmében a védő távolléte akkor alapozhat meg felülvizsgálat alapjául szolgáló feltétlen hatályon kívül helyezési okot, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek jelenléte a törvény értelmében kötelező [Be. 608. § (1) bekezdés d) pont]. Ilyen az eljárás bírósági szakában nem történt, a II. rendű terhelt érdekében kirendelt védő valamennyi tárgyaláson jelen volt.

[21] A tényállás 8. pontjában írt, a sértett sérelmére elkövetett bűncselekménnyel összefüggésben a hozzátartozó eljárását a II. rendű terhelt védője már a másodfokú eljárásban eredményesen kifogásolta. E bűncselekmény kapcsán a másodfokú bíróság kirekesztette a bizonyítékok köréből a II. rendű terheltnek a sértett hozzátartozója, az 1. számú tanú rendőrzászlós által 2015. június 2-én a Rendőrkapitányságon, illetve a bűncselekmény helyszínein foganatosított kihallgatásán rögzítetteket (másodfokú ítélet 6. oldala).

[22] A felülvizsgálat alapjául szolgáló - a Be. 649. § (2) bekezdés a)-e) pontjaiban felsorolt - eljárási okok között nem szerepel a nyomozás során elkövetett eljárási szabálysértés.

[23] A terhelt felülvizsgálati indítványában arra is hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság elfogult volt vele szemben, mert a bizonyítékok mérlegelését támadó védekezését nem fogadta el.

[24] Az Alkotmánybíróság 25/2013. (X. 4.) AB határozata szerint alkotmányos követelmény, hogy

a felülvizsgálati eljárást - a bíró kizárása vonatkozóan a korábbi Be. 21. § (1) bekezdés a)-d) pontjai szerinti ügynevezett abszolút kizárási okokon felül - az elfogultsági okra alapított felülvizsgálati indítvány is megalapozhatja. A bírói gyakorlat tartalmi jellegű korlátozásként fogalmazza meg, hogy az elfogultságra alapított kizárási indítvány csak konkrét és alapos, az ügyre vonatkozó ok megjelölésével vezethet eredményre. A határozat [46] bekezdése szerint „Az elfogultsági kifogások előterjesztésére a büntetőeljárás törvény végső határidőt nem határoz meg. A visszaélészerű joggyakorlás megakadályozását szolgálja azonban a - korábbi - Be. 23. § (3) bekezdése, amely szerint a tárgyalás megkezdését követően ilyen kifogást már csak abban az esetben lehet előterjesztetni, ha az előterjesztő egyúttal bizonyítja, hogy a kifogást megalapozó körülményről a tárgyalás megkezdése után szerzett tudomást és a bejelentéssel nem késlekedett.”.

- [25] A terhelt a bírói elfogultságra hivatkozását védekezésének elvetésére alapította, amely nem tekinthető olyan konkrét és alapos oknak, amely alkalmas lenne arra a következtetésre, hogy a bírótól az ügy elfogulatlan elbírálása nem várható.
- [26] Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles - a II. rendű terhelt által bejelentett felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján - a II. rendű terhelt tekintetében - hatályában fenntartotta.

IV.

- [27] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a Be. 458. § (3) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [28] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2019. július 5.

Dr. Székely Ákos s.k. a tanács elnöke, Dr. Sebe Mária s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

Kiadmány hitelélül:

bíróági ügyintéző